

FIETS & WANDEL

ONLINE MAGAZINE • uitgave van Stichting Werelderfgoed Nederland

nr. 2 • 2022

50 JAAR
WERELDERFGOED
VERDRAG

DE MOOISTE ROUTES

'MUST SEE' TIPS

RECEPTEN UIT DE STREEK

WERELDERFGOED VIND JE OOK BIJ JOU OM DE HOEK

LEESWIJZER

[klik op deze link](#)

Als je een onderstreepte tekst ziet met een pijltje erbij betekent dit dat je een website kunt bezoeken. Klik op de link en de website zal in de browser van jouw computer of smartphone verschijnen.

Als je dit symbool ziet kun je door hier op te klikken naar de betreffende pagina springen.

BEZOEK ONS WERELDERFGOED

Het internationale Werelderfgoedverdrag bestaat dit jaar vijftig jaar. Met dit verdrag beloven we samen het erfgoed van de wereld te beschermen. Kom je dit jubileumjaar met ons meevieren? Bezoek dan het Werelderfgoed bij jouw om de hoek.

Werelderfgoedverdrag

Het Werelderfgoedverdrag is door UNESCO opgesteld en een erfgoed kan ook alleen door UNESCO op de Werelderfgoedlijst worden gezet. Je weet vast dat UNESCO, de VN-organisatie voor onderwijs, cultuur en wetenschap, streeft naar wereldvrede. Dit is ook in de huidige tijd nog steeds belangrijk.

Werelderfgoed ben je niet zomaar.

Een UNESCO Werelderfgoed is van alle volkeren van de wereld, ongeacht het grondgebied waarop dit (natuur)gebied of gebouw zich bevindt. Deze uniek en onvervangbare plekken verbinden de diversiteit aan natuur en cultuur en dragen zo bij aan respect voor elkaar. Werelderfgoed, daar zijn wij samen verantwoordelijk voor.

Ga daarom deze zomer op avontuur en maak een reis langs deze bijzondere plekken. Elf unieke gebieden of gebouwen die onvervangbaar zijn in de wereld gewoon te bezoeken bij ons in Nederland. Sinds vorig jaar zijn drie nieuwe namen op de Werelderfgoedlijst toegevoegd en uiteraard zijn deze ook opgenomen in dit magazine. En als je ook het twaalfde Werelderfgoed wilt zien binnen ons Koninkrijk, pak je het vliegtuig naar Willemstad op Curaçao.

Ik nodig je uit om actief op pad te gaan en via deze bijzondere plekken ons Koninkrijk op een nieuwe manier te ontdekken. Zelf vind ik het heerlijk om door een polderlandschap te fietsen, zoals De Beemster, of te wandelen langs de Waddenzee. Bekijk de tips in dit magazine, bezoek het Werelderfgoed op jouw manier en verwonder je. Actief op pad langs ons UNESCO Werelderfgoed, dat is de onvervangbare plekken ontdekken waar we internationaal verantwoordelijk voor zijn.”

Boris van der Ham
Voorzitter Stichting Werelderfgoed Nederland

12

SCHOKLAND EN OMGEVING

34

IR. D.F. WOUDAGEMAAL

56

GRACHTENGORDEL VAN AMSTERDAM

INHOUD

- SCHOKLAND EN OMGEVING** 12
- Eiland op het droge
- HOLLANDSE WATERLINIES** 18
- Water als bondgenoot
- MOLENCOMPLEX KINDERDIJK-ELSHOUT** 24
- 19 iconen in de polder
- WILLEMSTAD, CURAÇAO** 30
- Koloniale havenstad in de Cariben
- IR. D.F. WOUDAGEMAAL** 34
- Het grootste nog functionerende stoomgemaal ter wereld
- DROOGMAKERIJ DE BEEMSTER** 40
- Gemaakt land
- RIETVELD SCHRÖDERHUIS** 46
- Toonbeeld van moderne architectuur
- WADDENZEE** 50
- Grootste getijdensysteem ter wereld
- GRACHTENGORDEL VAN AMSTERDAM** 56
- Stedenbouwkundig meesterwerk
- VAN NELLEFABRIEK** 62
- Icoon van industriële architectuur
- KOLONIËN VAN WELDADIGHEID** 66
- Groot experiment armoedebestrijding
- NEDER-GERMAANSE LIMES** 72
- Grens van het Romeinse Rijk
- FIETSEN LANGS WERELDERFGOED IN NEDERLAND** 78
- WERELDERFGOED WANDELINGEN** 86

18

HOLLANDSE WATERLINIES

40

DROOGMAKERIJ DE BEEMSTER

62

VAN NELLEFABRIEK

MOLENCOMPLEX KINDERDIJK-ELSHOUT

24

46

RIETVELD SCHRÖDERHUIS

KOLONIËN VAN WELDADIGHEID

66

WILLEMSTAD, CURAÇAO

30

50

WADDENZEE

NEDER-GERMAANSE LIMES

72

**WERELDERFGOED
BEN JE
NIET ZOMAAR**

EN DIT IS WAAROM:

- Elk Werelderfgoed is een (natuur)gebied of gebouw dat uniek en onvervangbaar is in de wereld.
- Het is van alle volkeren van de wereld, ongeacht het grondgebied waarop dit zich bevindt.
- Alleen UNESCO kan een erfgoed benoemen tot Werelderfgoed.

[werelderfgoed.nl](https://www.werelderfgoed.nl)

[unesco.nl](https://www.unesco.nl)

1945

UNESCO is op 16 november 1945 in Londen ontstaan met als missie wereldvrede. Tijdens deze dag sprak de Britse minister van Onderwijs en voorzitter van de Algemene Conferentie 'Ellen Wilkinson' dan ook de legendarische woorden: "Since wars begin in the minds of men, it is in the minds of men that the defences of peace must be constructed."

1959

De eerste internationale reddingsoperatie van erfgoed van de wereld - UNESCO verzamelt 80 miljoen dollar om de tempels van Abu Simbel te redden en te verplaatsen naar een hoger gebied. Door de bouw van de Aswandam waren de tempels anders onder water verdwenen. Een concept om cultureel en natuurlijk erfgoed te beschermen wordt voorbereid.

1972

Ontstaan van het Werelderfgoedverdrag. Dit is 's werelds blauwdruk om erfgoed die uniek en onvervangbaar in de wereld is te beschermen. Vanaf 1972 zijn we samen verantwoordelijk voor dit cultureel en natuurlijk erfgoed in de hele wereld.

1978

Ontstaan van de Werelderfgoedlijst. In dit jaar worden de eerste twaalf locaties op de Werelderfgoedlijst geplaatst, bijvoorbeeld de Galápagos Eilanden in Ecuador.

1995

Het eerste Werelderfgoed van ons Koninkrijk werd dit jaar op de Werelderfgoedlijst geplaatst, namelijk Schokland en omgeving.

1992

Nederland ratificeerde als lidstaat het Werelderfgoedverdrag.

2001

In maart 2001 vernietigt de radicaalislamitische Taliban in Bamyán twee boeddha-beelden van 1500 jaar oud. De wereld reageert geschokt. Het Werelderfgoed en de ruïnes van de boeddha's worden op de Gevarenlijst gezet in 2003.

2011

Het Werelderfgoed Wildreservaat Manas in India wordt van de Gevarenlijst afgehaald, nadat zij succesvol bedreigde tijgers en andere zeldzame diersoorten kunnen beschermen.

2003-2007

Nederland als lidstaat zit in het Werelderfgoedcomité en er worden in deze periode geen nominatiedossiers door Nederland ingediend.

2016

In 2016 werd een lid van een extremistische Islamitische terreurbeweging in het Internationaal Strafhof schuldig bevonden aan het opzettelijk aanvallen van historische gebouwen in de Malinese stad Timboektoe. Moedwillige vernietiging van Werelderfgoed is een oorlogsmisdaad.

2012

Grote delen van de historische markt worden in de Syrische stad Aleppo bij gevechten vernield, evenals de 11de-eeuwse minaret van de Umayyad-moskee. Ook de Malinese woestijnstad Timboektoe wordt getroffen door geweld van extremisten. Beide zijn Werelderfgoed.

2019

Grote brand in de Notre-Dame in Parijs maakt duidelijk dat Werelderfgoed kwetsbaar is. De Nederlandse Unesco Commissie organiseert een overleg tussen vertegenwoordigers van de cultuursector en de veiligheidssector om meer te leren over het redden van erfgoed in crisissituaties.

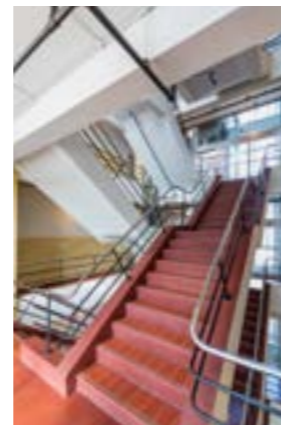
2021

Groot Barrière-erfgoed niet op Gevarenlijst Werelderfgoed. UNESCO vindt dat de klimaatverandering een wereldwijd fenomeen is waarvoor de verantwoordelijkheid niet kan worden neergelegd bij één land. Wel zullen ze het blijven monitoren tijdens vergaderingen.

WILLEMSTAD, CURAÇAO

VAN NELLEFABRIEK

SCHOKLAND EN OMGEVING

GRACHTENGORDEL VAN AMSTERDAM

MOLENCOMPLEX KINDERDIJK-ELSHOUT

DROOGMAKERIJ DE BEEMSTER

WADDENZEE

NEDER-GERMAANSE LIMES

HOLLANDSE WATERLINIES

KOLONIËN VAN WELDADIGHEID

RIETVELD SCHRÖDERHUIS

WERELDERFGOED IS VAN ALLE VOLKEREN VAN DE WERELD, ONGEACHT HET GRONDGEBIED WAAROP HET ZICH BEVINDT.

OP WEG NAAR WERELDERFGOED

Het nominatiedossier van het Koninklijke Eise Eisinga Planetarium is in december 2021 officieel overhandigd aan UNESCO. Hiermee is de laatste stap gezet op weg naar de Werelderfgoedstatus van het Planetarium. Eise Eisinga is het oudste werkende planetarium ter wereld. Of dit bijzondere erfgoed op de Werelderfgoedlijst wordt geplaatst wordt in juli 2023 bekendgemaakt.

SCHOKLAND EN OMGEVING

EILAND OP HET DROGE

OP PAD

Een verrassende fietstocht met natuur en architectuur over de voormalige eilanden Schokland en Urk (42 km). Ga je te voet dan raden wij de luisterroutes (2x4 km) aan. Onderweg hoor je verhalen over 150 jaar geleden; toen het voormalige Zuiderzee-eiland ontruimd werd.

Kijk snel op de volgende pagina

WERELDERFGOED
SINDS 1995

- Meer dan 12.000 jaar geschiedenis
- Strijd tegen het water

ZUIDERZEE-EILAND FIETSROUTE

Een verrassende fietstocht met natuur en architectuur over de voormalige eilanden Schokland en Urk (42 km).

KNOOPPUNTEN

75	47	85	39	68	02
36	25	86	77	16	01
11	56	94	26	10	52
98	37	21	87	37	75

Kom wandelen op Schokland en luister, via jouw smartphone, naar de bijzondere geschiedenis van dit voormalige eiland uit de Zuiderzee.

Er zijn twee luisterroutes van vier kilometer. Je hoort de verhalen over de ontruiming van Schokland zo'n 150 jaar geleden. Struin in je eigen tempo het eiland over en kom ondertussen alles te weten over dit Werelderfgoed.

De luisterroutes zijn te beluisteren via [deze link](#)

WANDEL LUISTERROUTES

YOGHURTPLATBROOD VAN DE BBQ MET SPECERIJEN VAN SCHOKLAND

15 MINUTEN ■ VOOR 4 BROODJES

250 gram bloem
½ theel. zout
1 theel. baking soda
ca. 200 gram yoghurt

voor erop:
65 gram roomboter
snuf zout
½ theel. komijnpoeder
½ theel. korianderpoeder

1. Verhit de barbecue tot er een wit aslaagje om de kolen zit. (Je kan deze broodjes natuurlijk ook in de (grill)pan bakken!)
2. Smelt de boter in een pannetje op het rooster tot de boter mooi bruin is geworden. Roer het zout en de specerijen erdoor en haal de pan van het vuur.
3. Meng bloem, zout en baking soda met elkaar in een beslag kom. Voeg niet alle yoghurt in een keer toe, maar meng het met een spatel door het bloemmengsel in de kom tot een niet plakkerig deeg. Is het te droog voeg iets meer yoghurt toe, en andersom: als het te nat is strooi je er nog iets van bloem overheen.
4. Kneed echt kort, tot alles net samenkomt en vorm er op een bebloemd aanrecht 1 bol van. Verdeel die in 4 delen en rol er 4 platte pita-vormige broodjes van.
5. Voel of de barbecue goed heet is en leg de deeglapjes op het rooster boven de kolen. Keer ze na een minuut of 2-3. Of tot de onderkant stevig genoeg aanvoelt om ze om te kunnen draaien en er op de bovenkant flinke blazen zijn ontstaan.
6. Bak de broodjes nog een minuut of 2-3 aan de andere kant. Haal ze van het rooster als ze mooi goudbruin zijn en terugveren als je erin drukt.
7. Besmeer ze direct aan beide kanten met de kruidige bruine boter en serveer!

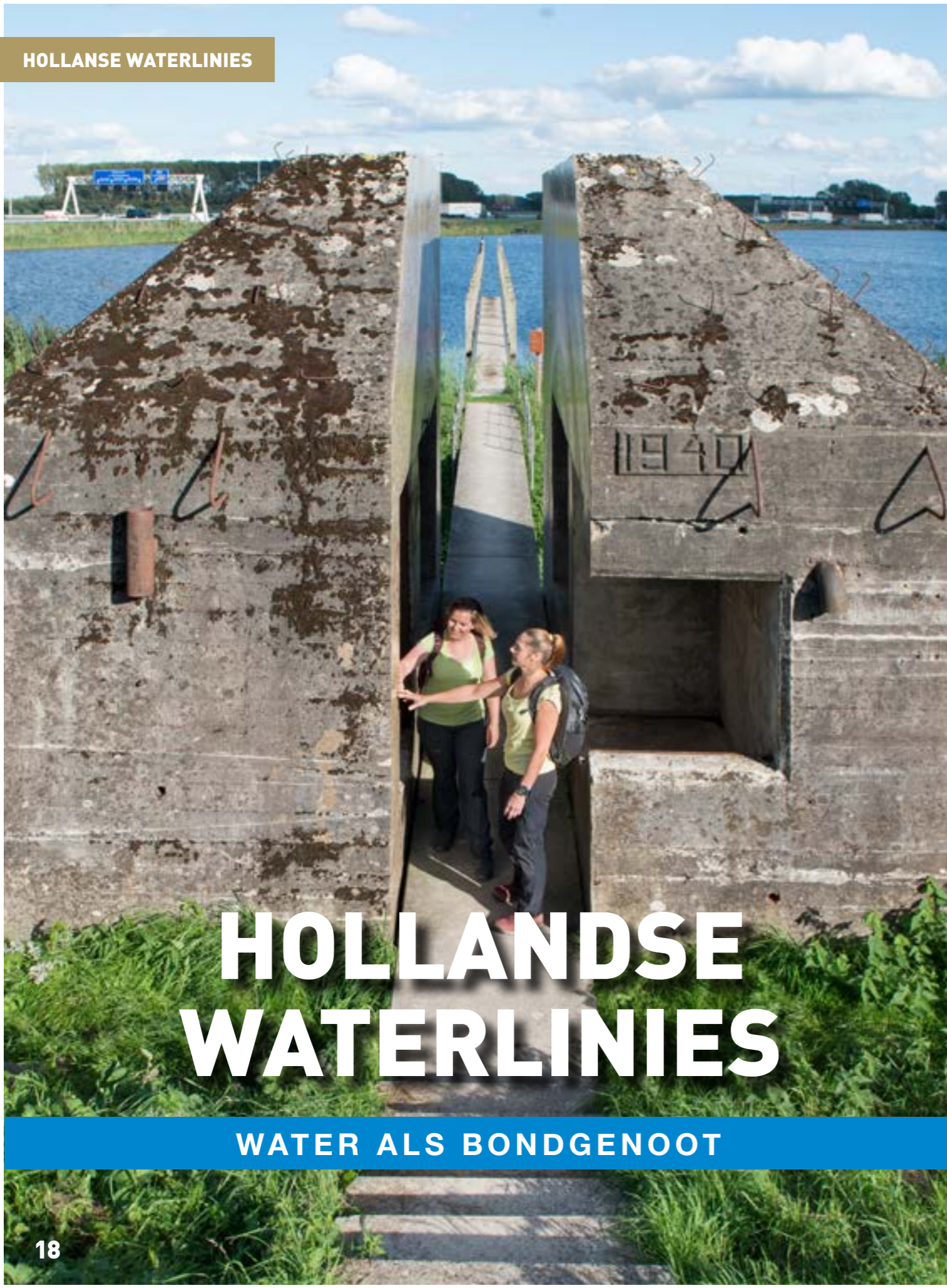
Dit recept van Yvette van Boven komt uit het programma 'De streken van Van Boven'. De uitzending is terug te kijken via [deze link](#)

ONZE TIPS VOOR SCHOKLAND EN OMGEVING

1. Maak een reis door de geschiedenis bij Museum Schokland en zet jouw voetstappen naast afdrukken van 4000 jaar geleden.
2. Zoek de Schokkerfamilienamen in het landschap op Oud Emmeloord.
3. Vind de verborgen schatten in de Gesteentetuin.
4. Kom je met de camper? Overnacht onder de rook van het Werelderfgoed bij Camperpark Schokland.

Voor meer informatie over Schokland en omgeving: [klik op deze link](#)

HOLLANDSE WATERLINIES

WATER ALS BONDGENOOT

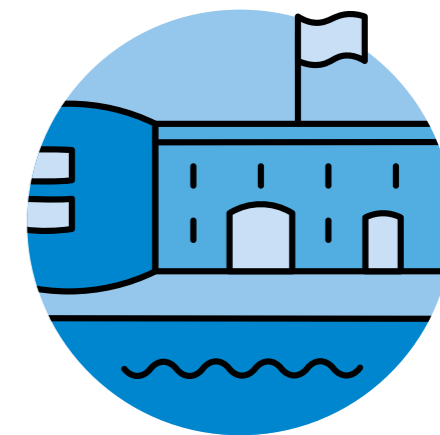
OP PAD

De LF Waterlinieroute (410 km) vertelt de verhalen van de Hollandse Waterlinies en loopt van Edam tot aan Bergen op Zoom. De route gaat langs bijna alle 100 forten, vestingsteden en waterwerken. Liever te voet, dan raden wij de lange afstandswandelroute het LAW-Waterliniepad (350 km) aan.

Kijk snel op de volgende pagina

WERELDERFGOED SINDS 1996/2021

- Verdediging door water
- Forten en baterijen, dijken en sluisen

Het Waterliniepad is een bijzonder Lange-Afstand-Wandelpad (LAW) van 350 km lang, langs twee verdedigingslijnen: de Stelling van Amsterdam en de Nieuwe Hollandse Waterlinie. Het pad loopt via Edam naar Muiden en gaat daar naar beneden tot Werkendam. De route voert door afwisselende natuur en is doordrenkt van historie. De vele forten, bunkers, sluisen, dijken en kanaaltjes vertellen het verhaal van water als bondgenoot bij de verdediging van Nederland. Ga op pad en kom onderweg tot rust op één van de 95 forten, voor een drankje, hapje of overnachting. Je kunt deze route op eigen gelegenheid (in etappes) lopen maar er is zijn ook arrangementen mogelijk om je te ontzorgen.

[Klik op deze link voor de routes](#)

WATERLINIEPAD

QR-FIETSROUTE

Ontdek de geheimen van de Hollandse Waterlinies tijdens deze fietstocht (410 km) die drie historische waterlinies volgt: de Stelling van Amsterdam, de Nieuwe Hollandse Waterlinie en een deel van de Zuiderwaterlinie. Onderweg zijn vele plekken om wat te eten of te overnachten. De route is te fietsen in 8 dagtochten en kan in beide richtingen gefietst worden. Ook kun je op elke willekeurige plek starten en stoppen. Er is een route app en er zijn GPS-tracks. De LF-Waterlinieroute vind je via [deze link](#).

BEZOEKERSCENTRA

Kom langs en leer alles over de historie, het watermanagement, de strategische ligging en de huidige functies van de forten. De Hollandse Waterlinies telt drie bezoekerscentra.

Eén in **Fort K'IKJ bij Krommeniedijk** ➤

Eén op **Forteiland Pampus** ➤

Op Pampus kan je zelfs een virtuele ballonrondvaart over de Stelling maken!

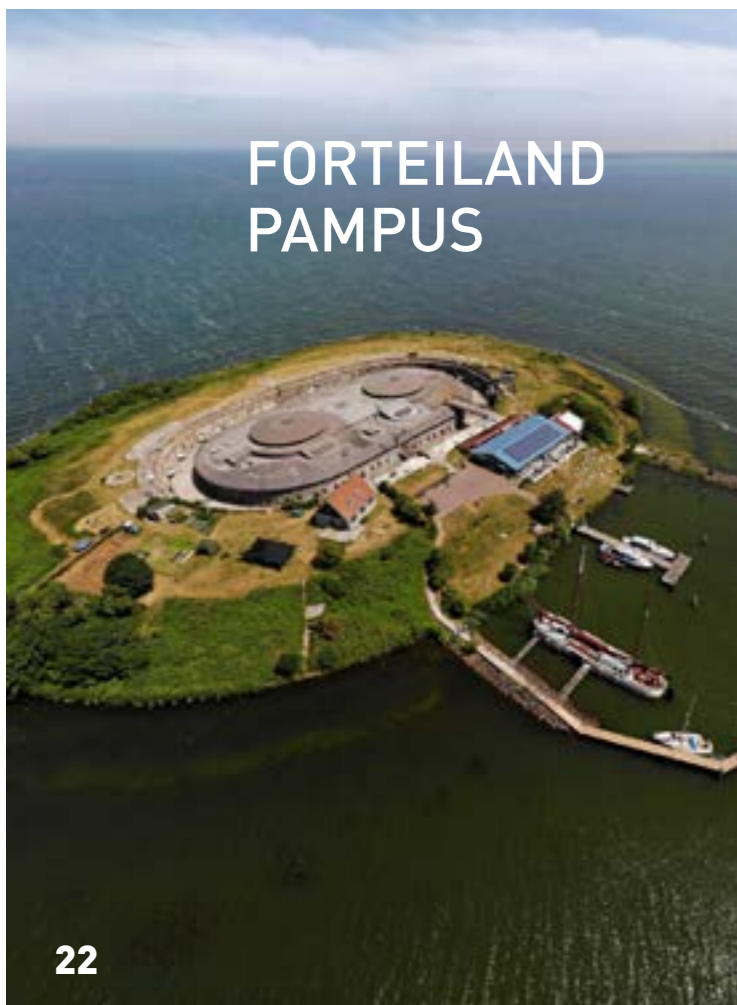
En één in **Fort bij Vechten** ➤

Dit bevindt zich in het Waterliniemuseum, waar je een parachute sprong over de Nieuwe Hollandse Waterlinie kan maken!

FORT K'IKJ

FORTEILAND PAMPUS

FORT BIJ VECHTEN

ONTSPAN & GENIET TIPS IN DE HOLLANDESE WATERLINIES

Na een wandel-, fietstocht of een rondleiding door een van de forten is het tijd voor ontspanning. Kom langs bij één van de fort restaurants voor een kop koffie, lunch of een uitgebreid diner. In een aantal forten kun je zelfs slapen.

1 Fort Resort Beemster ➤

Ontspan en geniet van een dagje wellness in één van de meest luxe en duurzaamste wellness resorts van Nederland. Je kunt er ook heerlijk eten en blijven slapen in een luxe suite.

2 Fort bij Uitermeer ➤

Kom naar het terras aan de Vecht van Paviljoen Uit & Meer voor koffie met taart, lunch of diner. Het uitzicht op het prachtige torenfort is top!

3 Fort aan de Klop ➤

Geniet op het terras of in de brasserie in het torenfort op slechts een kwartiertje fietsen van hartje Utrecht.

4 Fort Everdingen en Werk aan het Spoen ➤

Proef speciaalbieren gebrouwen door Duits & Lauret op Fort Everdingen en loop of fiets dan naar Werk aan het Spoen voor een hamburger bij restaurant **Caatje aan de Lek**. ➤

5 Fort Asperen ➤

Strijk neer op het terras van de van de taveerne op Fort Asperen aan de Linge voor een high tea of lunch. Vlak naast het fort ligt de mooi gerestaureerde waaiersluis.

6 Fort Altena ➤

Laat je verwennen in de brasserie op Fort Altena. Dit fort vlak langs de A27 in een perfect startpunt voor vele fiets en wandeltochten.

Meer informatie over de Hollandse Waterlinies: www.hollandsewaterlinies.nl ➤

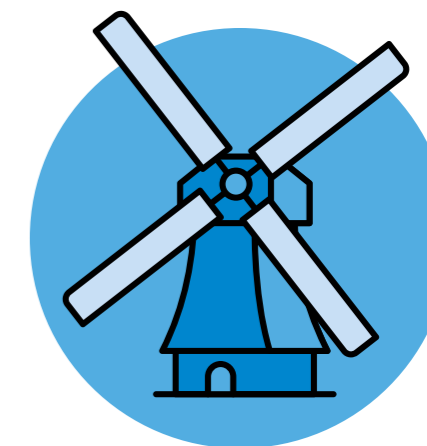
MOLENCOMPLEX KINDERDIJK- ELSHOUT

19 ICONEN IN DE POLDER

OP PAD

Molens, polders en water... Zo ver het oog reikt. Fiets langs knooppunten 2 en 3, welke in het gebied van Kinderdijk liggen. Te voet loop je dwars over het Kinderdijkpad (7,5 km). Op de fiets of te voet? Bezoek de museummolens onderweg (kaartjes zijn te koop via Kinderdijk).

Kijk snel op de volgende pagina

- Grootste molencomplex ter wereld
- 7 eeuwen watermanagement

FIETSEN LANGS DE MOLENS

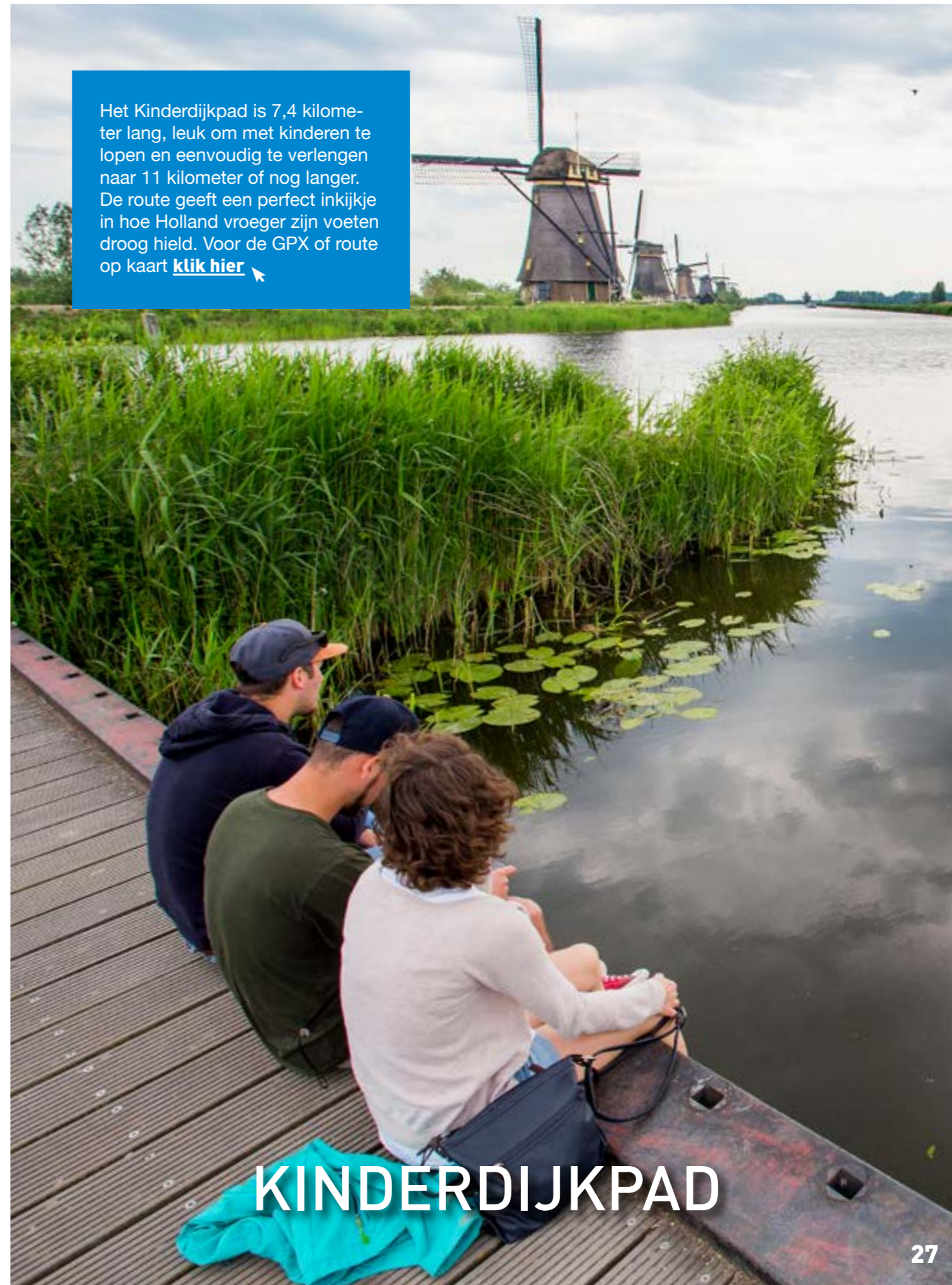

Molens, polders en water... zo ver het oog reikt. Fiets langs knooppunten 2 en 3, die in het gebied van Kinderdijk liggen.

Meer fiets- en wandelroutes door de uitgestrekte polders van Kinderdijk vind je in de souvenirwinkel in het Bezoekerscentrum van Kinderdijk of in de Kinderdijk app.

[Download hier de gratis app met audiotour en digitale kaart](#)

Het Kinderdijkpad is 7,4 kilometer lang, leuk om met kinderen te lopen en eenvoudig te verlengen naar 11 kilometer of nog langer. De route geeft een perfect inkijkje in hoe Holland vroeger zijn voeten droog hield. Voor de GPX of route op kaart [klik hier](#)

KINDERDIJKPAD

MUSEUMMOLENS

Twee van onze museummolens zijn dagelijks geopend voor publiek. Elk met een eigen, uniek verhaal. Met je entreeticket voor **Kinderdijk** ➤ bezoek je ze alle twee.

In **Museummolen Nederwaard** ➤ zie, hoor en voel je hoe deze molen al bijna drie eeuwen na de bouw zijn omwentelingen maakt.

Museummolen Blokweer ➤ uit 1630 is de aanrader voor gezinnen. Kinderen doen een eigen tour over het erf aan de hand van de 8-jarige Pietje.'

NEDERWAARD

ONZE TIPS VOOR WERELDERFGOED KINDERDIJK

- 1 Zet je fiets in Kinderdijk een tijdje opzij voor een geweldig mooie rondvaart.
- 2 Download de Kinderdijk app (Kinderdijk UNESCO Officieel) en geniet van de audiotours met leuke weetjes. [Download de app hier](#) ➤
- 3 Kom even tot rust op het terras bij het bezoekerscentrum aan het water en vergeet niet voor vertrek een souvenir mee te nemen.
- 4 Kom je met de camper? Overnachten kan op een paar kilometer van het Werelderfgoed bij Camperpark Kinderdijk in Alblasterdam.

Voor meer informatie over Molencomplex Kinderdijk-Elshout [klik op deze link](#) ➤

BLOKWEER

WILLEMSTAD, CURAÇAO

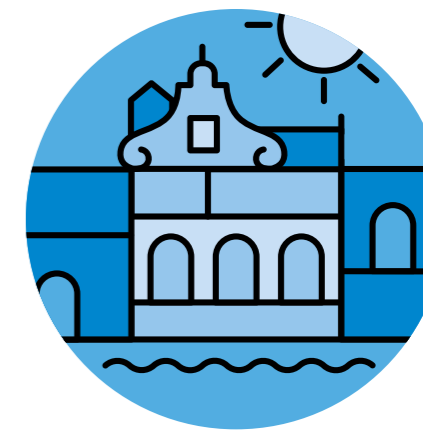
KOLONIALE HAVENSTAD IN DE CARIBEN

OP PAD

Boek een Bed & Bike en ontdek de beste tips om Willemstad op de fiets te beleven.

Kijk snel op de volgende pagina >>

WERELDERFGOED
SINDS 1997

- Kleurrijke architectuur
- Multiculturele samenleving

BED & BIKE

Spring op je fiets en bezoek de beroemde "Swinging Old Lady" brug die de twee kanten van de stad met elkaar verbindt of fiets tussen de gekleurde huizen en ontdek de muurschilderingen in de stad.

Boek hier je [Bed & Bike](#)

ONZE TIPS VOOR WILLEMSTAD, CURAÇAO

- 1 Loop over de De Koningin Emma-brug (bijnaam Swinging Old Lady of Pontjesbrug) de enige drijvende houten draaibrug ter wereld en geniet van de gekleurde huizen op de Handelskade.
- 2 Ontdek hoe de Afrikaanse culturele erfenis het Caraïbisch gebied heeft beïnvloed in het Kura Hulanda Museum.
- 3 Wandel of fiets langs de kleurrijke muurschilderingen in de straten van Scharloo Abou.

Voor meer informatie over Willemstad, Curaçao: [klik op deze link](#)

IR. D.F. WOU DA-GEMAAL

IR. D.F. WOU DAGEMAAL

GROOTSTE FUNCTIONERENDE STOOMGEMAAL

OP PAD

Ontdek per fiets het meest waterrijke deel van Friesland via de Wetter Route (45 KM) en geniet van deze prachtige omgeving. Of maak een wandeling (2,4 km) door Lemmer en bezoek het Woudagemaal, het grootste nog functionerende stoomgemaal ter wereld!

Kijk snel op de volgende pagina >>

- Kathedraal van stoom
- Hoogtepunt van de waterbouw

WETTER ROUTE

In dit meest waterrijke deel van Friesland is de fiets een prima optie om te genieten van deze mooie omgeving. Deze fietsroute (45 km) leid je langs diverse waterwegen, meren en landerijen. Het oudst werkende stoomgemaal in Lemmer, het Woudagemaal (knooppunt 45) mag daarbij natuurlijk niet ontbreken en is opgenomen in de **Wetter Route**

KNOOPPUNTEN

- (80) (79) (62) (84) (91) (92)
- (58) (60) (77) (15) (53) (42)
- (43) (44) (45) (46) (51) (47)
- (52) (78) (54) (55) (57) (83)
- (82) (63) (69)

[Fietsvlogger](#)

WANDELING DOOR LEMMER

Maak een wandeling door Lemmer en kom oude koopmanshuizen tegen in deze historische havenplaats. De wandeling is uit te breiden door vanuit het centrum naar het Woudagemaal te lopen – 2,4 km vanaf punt 8. Voor een bezoek aan het gemaal is aan te raden om ca. 2 uur extra te rekenen naast de wandeltijd.

De route op pdf via [deze link](#)

ONZE TIPS VOOR HET WOU DAGEMAAL

- 1 Bekijk het Woudagemaal onder stoom. Dit gebeurt twee keer per jaar om het personeel op te leiden. Bezoekers zijn dan welkom. Houd hiervoor onze website in de gaten.
- 2 Haal na een bezoek aan het Woudagemaal een lekkerbekje bij de visboer in het vissersdorpje Lemmer.
- 3 Maak een wandeling over het natuurpad bij het Woudagemaal en geniet vanaf de IJsselmeerdijk van het uitzicht over het IJsselmeer en de baai van Lemmer.
- 4 Bouw je eigen Woudagemaal van LEGO! (deze is verkrijgbaar in de winkel op het terrein van het Woudagemaal)

Meer informatie via [deze link](#)

STROMEN IN WATERLAND

Waar een wil is, is een waterweg. Of een waterwerk. Want terwijl water altijd de makkelijkste weg zoekt en vindt, neemt de 'mens' - afhankelijk van wat hij wil - desnoods de moeilijkste weg. Door de ene keer samen te werken met het water en de andere keer de strijd ermee aan te gaan. Deze interactie met het water heeft zowel de mens als het landschap getekend. Ga mee op reis langs waterwerken en -wegen en ontdek schilderachtige plekjes en kleurrijke mensen.

[Kijk hier voor meer informatie](#)

DROOGMAKERIJ DE BEEMSTER

GEMAAKT LAND

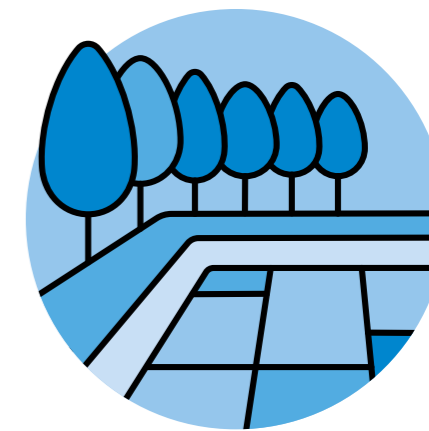
OP PAD

Met de Beemster Werelderfgoed tour ontdek je zelf waarom deze polder Werelderfgoed is (17 km). Fiets- en wandelroutes door De Beemster "Op de kaart gezet" (15 & 40 km) gaan langs prachtige boerderijen, bijzondere woonhuizen, oude fabrieken en historische plekjes.

Kijk snel op de volgende pagina >>

WERELDERFGOED
SINDS 1999

- Schoolvoorbeeld drooggelegd land
- Volgens strak geometrisch patroon

Fiets- en wandelroutes (15 of 40 km) door De Beemster langs prachtige boerderijen, bijzondere woonhuizen, oude fabriekjes en historische plekjes. Al snel na de drooglegging van De Beemster bleek dat de grond te nat was voor akkerbouw. De Beemster werd groen: een veeteeltgebied vanwaar zuivelproducten naar de steden werden verhandeld. Beemsterkaas is al eeuwen een begrip!

De route op pdf via [deze link](#)

OP DE KAART GEZET

BEEMSTER WERELDERFGOED

Tegenwoordig lijkt De Beemster een gewone Noord-Hollandse polder. Maar schijn bedriegt, want dit landschap is UNESCO Werelderfgoed. In deze tour (17 km) zie je met eigen ogen wat deze polder zo speciaal maakt. Je fietst door een uniek landschap, langs culturele pareltjes en schitterende natuur.

[Bekijk de tour hier](#)

BEEMSTER LEEGHWATERTAART

TAARTJE MET GEPOFTE BIET, PEER EN GEITENKAAS

NAGERECHT ■ VOOR 4 TOT 5 PERSONEN

4 (chioggia) bieten, geschrobt
Scheutje olijfolie
Zeezout en versgemalen zwarte
peper
6 gare stooftpeertjes
8 plakjes roomboterdiepvries-
bladerdeeg (à 45g), ontdooid
Handje bloem, voor het uitrollen
3 eieren
250 ml slagroom
1 eetl. karwijzaad, kort gepoft in
een droge koekenpan
150 gram verse geitenkaas,
verkrumeld

1. Verwarm de oven voor op 200 graden C.
2. Leg de bieten in een bakblik. Overgiet ze met iets olijfolie, bestrooi met peper en zout en dek af met aluminiumfolie. Pof alles in zo'n 1,5 uur beetgaar. Laat ze iets afkoelen, pel ze en snij ze in helften of parten afhankelijk van de maat.
3. Vet een lage taartvorm van 22-24cm doorsnede in.
4. Leg de plakjes bladerdeeg op elkaar en rol ze op een licht bebloemd aanrecht uit tot een vierkante lap die in de vorm past. Bekleed de vorm en snij de randen netjes bij. Prik de bodem overal in met een vork. Zet de vorm 30 minuten in de koelkast. Zo blijft hij tijdens het bakken beter in model.
5. Bak de taart 20-25 minuten blind voor (een extra vel bakpapier in de vorm gedrukt gevuld met een nepvulling zoals ongekookte rijst of gedroogde bonen), verwijder dan de vulling en bak de bodem nog 5-10 minuten opdat de bodem ook gaart en licht bruint. Dek zonodig de randen af met alufolie.
6. Klop de eieren met de room los. Breng op smaak met veel peper, het karwijzaad en pas op met zout omdat de geitenkaas ook al zout is. Giet het mengsel in de vorm en verdeel de parten biet en peertjes ertussen. Verkrumel de geitenkaas erover.
7. Bak de taart 25 minuten of tot hij mooi gaar is maar nog net drilt in het midden. Laat afkoelen voor het aansnijden.

Dit recept van Yvette van Boven komt uit het programma 'De streken van Van Boven'. De uitzending is terug te kijken via [deze link](#)

ONZE TIPS VOOR DROOGMAKERIJ DE BEEMSTER

- 1 Bezoek de forten en ontdek Werelderfgoed 'de Hollandse Waterlinies' in Droogmakerij de Beemster.
- 2 Beleef, proef & geniet van de Beemster streekproducten.
- 3 Op pad met kinderen: ontdek de natuur in het Beemster Arboretum.
- 4 Tour op een unieke manier door De Beemster met een Twizy van VISIT Beemster.
- 5 Maak voor onderweg een boterham met Beemsterkaas.

Voor meer informatie over Droogmakerij de Beemster: [klik op deze link](#)

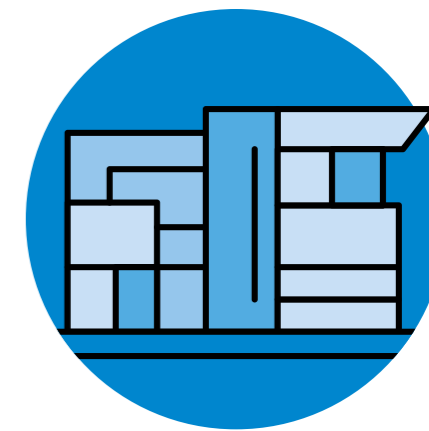
RIETVELD SCHRÖDERHUIS

TOONBEELD VAN MODERNE ARCHITECTUUR

OP PAD

Met deze speciale Rietveldroute (te voet of per fiets) ga je langs de hoogtepunten uit het werk van Gerrit Rietveld, zijn geboortehuis, werkplaats en natuurlijk het Rietveld Schröderhuis. De basisroute is 5 km, maar je kunt deze ook uitbreiden naar een wandel- of fietstocht van 10 km.

Kijk snel op de volgende pagina >>

- De Stijl in optima forma
- Licht, lucht en ruimte

De Rietveldroute in Utrecht is zowel leuk om te wandelen als te fietsen en brengt je langs hoogtepunten uit Rietvelds werk, vóór en na het Rietveld Schröderhuis. De basisroute is 5 km, maar je kan deze ook uitbreiden naar een wandel- of fietstocht van 10 km.

Bekijk de route hier

De 'Rietveldplekken' zijn bijvoorbeeld het geboortehuis van Rietveld, zijn werkplaats, het huizenblok op de Erasmuslaan en natuurlijk het Rietveld Schröderhuis. Naast deze monumenten is ook het Centraal Museum zelf in de route opgenomen. Het museum bezit de grootste collectie Rietveldobjecten ter wereld. De route geeft ook aandacht aan de belangrijkste bezienswaardigheden in Utrecht zoals de Dom en de Oude Gracht.

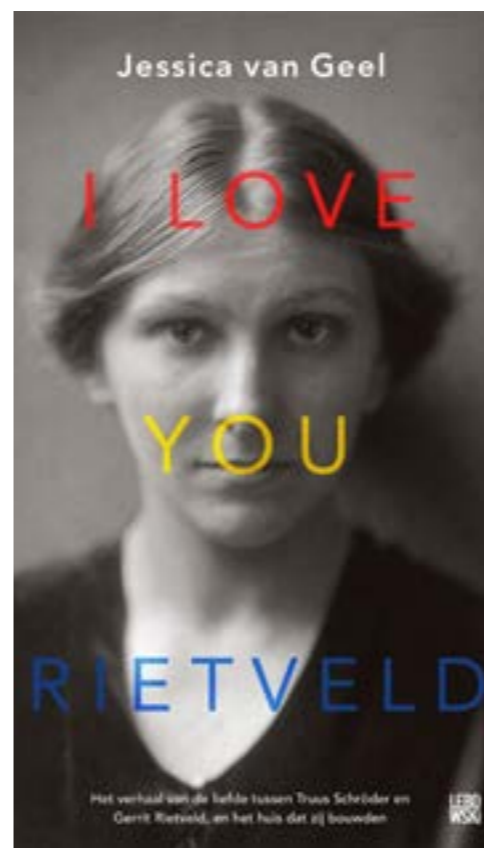
RIETVELDROUTE

ONZE TIPS VOOR HET RIETVELD SCHRÖDERHUIS

- 1 Bekijk de grootste collectie Rietveldobjecten ter wereld in het Centraal Museum.
- 2 Lees het boek 'I love you, Rietveld' van Jessica van Geel. Hét verhaal over de (geheime) liefde tussen de vermaarde ontwerper en architect Gerrit Rietveld en Truus Schröder. Om de schrijver over deze geheime liefde te horen: **Klik op deze link**
- 3 Kijk even binnen bij het Rietveld Schröderhuis en ontdek hoe het huis in elkaar zit **via dit filmpje**

Voor meer informatie over over het Rietveld Schröderhuis **Klik op deze link**

© Gerrit Th. Rietveld c/o Pictoright Amsterdam

WADDENZEE

GROOTSTE GETIJDENSYSTEEM TER WERELD

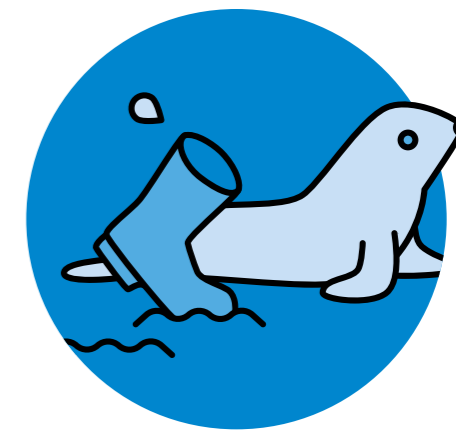
OP PAD

Proef het zout op je lippen tijdens een fiets- of wandeltocht langs de Waddenzee. Onze tip? Te voet wadlopen of op de fiets onze Waddenzeeroute. De Waddenzeeroute is maar liefst 303 km lang en in etappes af te leggen.

Kijk snel op de volgende pagina

WERELDERFGOED
SINDS 2009

- Een uniek ecosysteem
- Langs de kust van Denemarken, Duitsland en Nederland

Dit is het deel van de LF Kustroute langs de Noord-Hollandse, Friese en Groningse Waddenkust (303 km). De route toont de Groningse en Friese kuststreek op haar best. Met de zilte, frisse wind in de rug en de blik op de oneindige groene weiden fiets je langs verdwenen dorpen, dichtgeslibde binnen-zeeën, borgen, stinzen, terpen en basalten zeedijken. Hoogtepunten zijn het voormalige eiland Wieringen in het Noord-Hollandse deel van de route, Nationaal Park Lauwersmeer en ook over de Afsluitdijk moet je een keer gefietst hebben. De route doet bovendien alle havens aan met veerverbindingen naar de Nederlandse waddeneilanden. Even 'eilandhoppen' naar Vlieland of Schiermonnikoog is dus zo gedaan!

Voor de GPX file kijk op: lfkustroute.nl en voer je beginpunt Den Helder en eindpunt Bad Nieuweschans in:

www.lfkustroute.nl

FIETS DE WADDENZEEROUTE

Wandel over de bodem van de zee en leer van alles over de Waddenzee tijdens een tocht met een Wadloopgids. Zo kom je te weten wat voor krabbetjes over de bodem lopen of welke kwal er langs je zwemt!

Meer info via [deze link](#)

WADLOPEN MET GIDS

WADDENWANDELEN

Kies zelf je route van een ommetje tot meerdaagse tochten. Ontdek de oude cultuurlandschappen, de gevarieerde natuur en de rijke cultuurhistorie van kust en eilanden. Ervaar de rust, de ruimte en de schilderachtige luchten. Voel de wind door je haren, proef het zout op je lippen, hoor de zeemeeuwen kriesen en geniet van het uitzicht over het droogvallende Wad.

Kijk voor meer informatie en routes op: www.visitwadden.nl

ONZE TIPS VOOR WADDENZEE

- 1 Ga erop uit en geniet van het nieuwe leven wat ontstaat in de grootste kraamkamer van Nederland! Filter per gebied jouw route via visitwadden.nl
- 2 Proef verse oesters en mosselen van het Wad tijdens een excursie met visser en neem een netje mee om er na afloop een heerlijke maaltijd van te maken.

Voor meer informatie over de Waddenzee of de tips hierboven [klik op deze link](#)

GRACHTENGORDEL VAN AMSTERDAM

STEDENBOUWKUNDIG MEESTERWERK

OP PAD

Tijdens de fietsroute 'Van Wereldformaat' ontdek je drie UNESCO Werelderfgoedlocaties vanuit de Grachtengordel. En met de Springsnow iepenroute ontdek je dé boom van Amsterdam.

Kijk snel op de volgende pagina >>

WERELDERFGOED SINDS 2010

- Functionele schoonheid
- Stad van water en groen

Drie UNESCO Werelderfgoed-locaties in één dag bezoeken? Fiets vanuit de binnenstad van Amsterdam met zijn beroemde grachten naar Droogmakerij de Beemster en bezoek onderweg enkele forten van de Stelling van Amsterdam.

Voor meer informatie [kijk hier](#)

VAN WERELDFORMAAT

Bij de aanleg van de grachtengordel werden systematisch bomen aangeplant. De iep is al eeuwenlang dé boom van Amsterdam. Met ruim 75.000 iepen is het de iepenhoofdstad van de wereld. Van 21 april tot 21 mei viert het Spring Snow Festival de lente in de stad, met de iepenzaadjes die als confetti over de stad neerdwarrelen. De iepenroute loopt van Amsterdam-Noord via de oostelijke kant van het centrum naar de Hortus Botanicus. [Klik hier voor de route](#)

SPRINGSNOW IEPENROUTE

AMSTERDAMSE KOGGETJES

EEN KOEKJE MET STUKJES KARAMEL

45 MINUTEN ■ VOOR 40 TOT 60 KOEKJES

165 gram boter,
op kamertemperatuur
150 gram witte basterdsuiker
1 theelepel vanille-extract
¼ theelepel zout
½ ei, op kamertemperatuur,
losgeklopt
175 gram Zeeuwse bloem

Voor de karamel:
70 gram suiker
1½ eetlepel water

1. Verwarm de oven voor op 160 °C en bekleed een bakplaat met bakpapier.
2. Doe voor de karamel de suiker en het water in een steelpan en laat op middelhoog vuur koken tot een goudbruine karamel.
3. Giet de karamel op de met bakpapier beklede bakplaat en laat hem afkoelen.
4. Doe de afgekoelde karamel in een foodprocessor en pulseer in een paar keer fijn, maar niet tot poeder. Geen foodprocessor? Doe de karamel dan in een stevig plastic zakje en sla er een aantal keer hard op met een deegroller.
5. Doe de boter met de basterdsuiker, het vanille-extract en zout in een kom en roer glad.
6. Roer het ei erdoor.
7. Voeg de bloem en gehakte karamel toe en meng alles kort door.
8. Doe het deeg in een spuitzak met een glad spuitmondje en spuit bolletjes van 2-3 centimeter op een met bakpapier beklede bakplaat. Houd voldoende tussenruimte, want de koekjes lopen uit tijdens het bakken.
9. Bak de koggetjes in 13-18 minuten goudbruin en gaar en laat ze afkoelen op een rooster.

Dit recept is van Adriëne Peurseem en afkomstig van de website bakkriebels.nl

GRACHTENHUIZEN

Achter de gevels kom je meer te weten over de geschiedenis van de grachtengordel

Museum Van Loon vertelt over de rijke geschiedenis van de familie Van Loon. Niet alleen het pand zelf, maar ook het koetshuis achter in de prachtige tuin is te bezichtigen. [Meer info hier](#)

Huis Bartolotti was begin 17de eeuw één van de grootste koopmanshuizen van de stad. Verdwaal in de vele rijkversierde vertrekken. Vooral de 18de-eeuwse Rococo-zaal is spectaculair. Voor meer informatie [zie deze link](#)

Ook Grachtenmuseum Amsterdam is de moeite waard. Hier ontdek je het Amsterdam van toen en nu, en leer je op avontuurlijke wijze het verhaal van de Amsterdamse grachten. Dit grachtenhuis heeft nog een aantal klassieke stijlkamers. [Meer informatie vind je hier](#)

Voor meer informatie over de Grachtengordel van Amsterdam: [zie deze link](#)

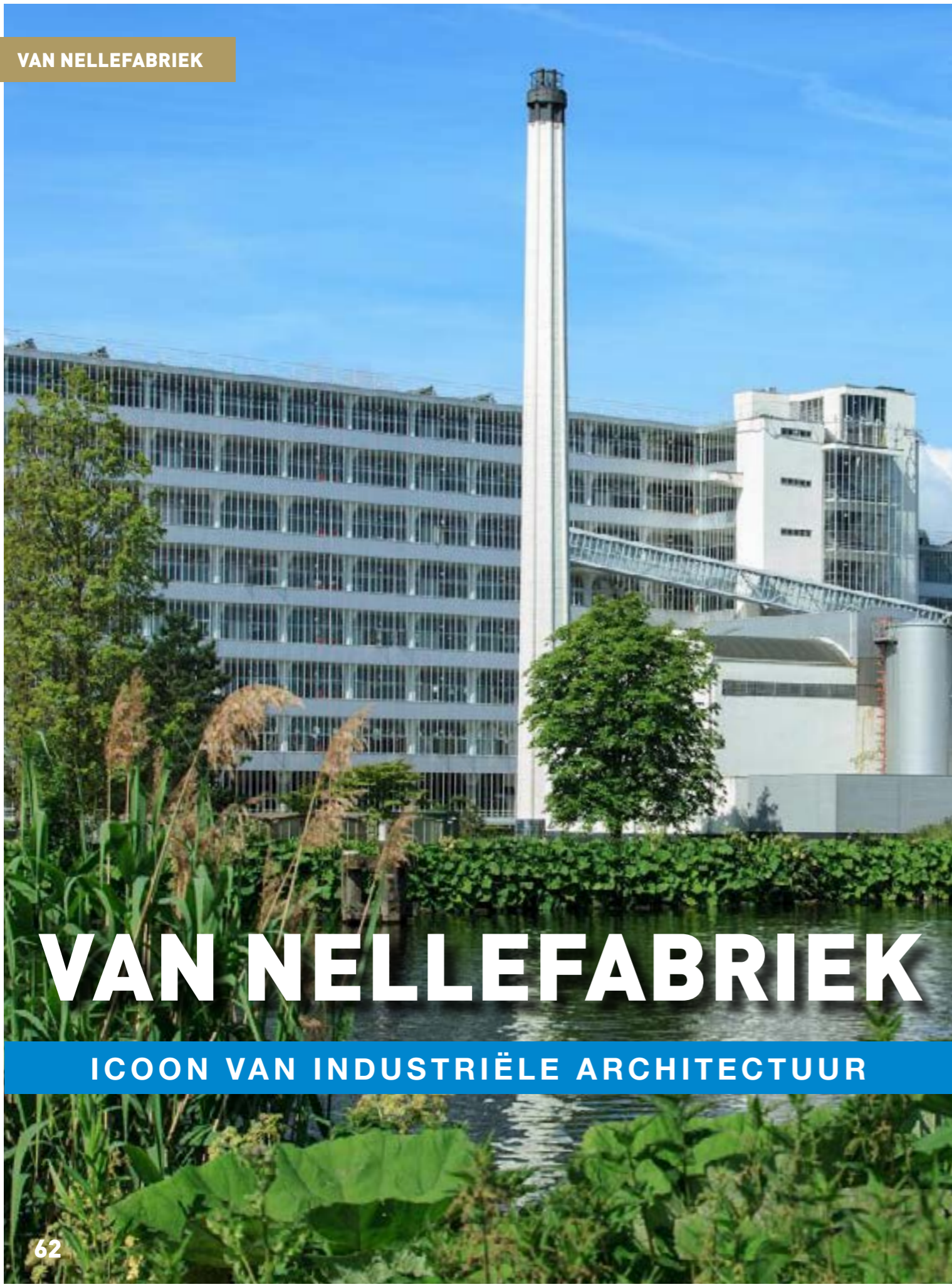
MUSEUM VAN LOON

HUIS BARTOLOTTI

GRACHTENMUSEUM
AMSTERDAM

VAN NELLEFABRIEK

ICOON VAN INDUSTRIËLE ARCHITECTUUR

OP PAD

Met 'Chabot naar van Nelle' loop je met een ervaren Van Nelle-gids door én rondom de Van Nellefabriek. Je hoort het verhaal over het icoon van de 20e-eeuwse industriële architectuur.

Kijk snel op de volgende pagina

WERELDERFGOED
SINDS 2014

- Symbool van het 'nieuwe bouwen'
- Fabriek van staal, glas en daglicht

Wandel samen met een ervaren architectuurgids in kleine groepjes door UNESCO Werelderfgoed de Van Nellefabriek. De architectuur, de geschiedenis van Van Nelle, het productieproces in de fabriek en de transformatie naar een nieuwe toekomst komen aan bod. Met de coronapandemie in het achterhoofd is het extra bijzonder om te zien hoe de ontwerpers op het gebied van hygiëne en ventilatie hun tijd ver vooruit waren. Tickets (€ 19,50) zijn via het Chabot Museum te bestellen (zodra de coronamaatregelen het toelaten).

Kijk voor tickets en meer info hier: www.chabotmuseum.nl

MET CHABOT NAAR VAN NELLE

EEN PLEK VOOR BEZOEKERS

In de Van Nellefabriek zijn ze druk in de weer met het verzamelen van allerlei Van Nelleproducten uit vroegere tijden. Dit zodat ze aan het einde van het jaar een klein museum kunnen openen. Ook wordt er op dit moment de laatste hand gelegd aan een 'supermarkt', waar bezoekers straks terecht kunnen voor een exclusief Van Nellecadeau of voor een kopje koffie met gebak.

Heb je nog Van Nelle-artikelen liggen die een mooie plek in onze Van Nellefabriek verdienen? Mail dan naar: servicedesk@van-nelle-fabriek.com

KOLONIËN VAN WELDADIGHEID

GROOT EXPERIMENT ARMOEDEBESTRIJDING

OP PAD

'Fiets een 'Weldadig Rondje' (36 km) door de natuur en volg de voetsporen van de paupers die 200 jaar geleden een kans kregen om een nieuw leven op te bouwen. Of wandel een pod-walk in Veenhuizen. Die laat je het verhaal van de serie 'Het Verhaal van Nederland' op locatie beleven.

Kijk snel op de volgende pagina >>

- Werk en onderwijs
- Landbouwkoloniën met orde en regelmaat

WELDADIG RONDJE

Het Weldadig Rondje is een must voor iedereen die op ontdekkingstocht gaat in dit bijzondere gebied in Drenthe, Overijssel en Friesland. Volg de route van 36 kilometer door een uniek stuk Nederlandse geschiedenis en kom onderweg langs prachtige monumenten in de Vrije Koloniën van Weldadigheid. Omringd door drie schitterende Nationale Parken: het Drents-Friese Wold, Weerribben-Wieden en het Dwingelderveld. Bij de opstappunten zijn gebiedskaarten met uitgebreide informatie verkrijgbaar en onderweg zijn er genoeg terrassen bij de Weldadige Oorden!

[Meer informatie vind je hier](#) ➔

Bij het tv-programma *Het Verhaal van Nederland* zijn 10 podwalks gemaakt, GPS-gestuurde audio-tours die je het verhaal van de serie op locatie laten beleven. In één van de podwalks loop je 'samen met' presentator Daan Schuurmans rond in Veenhuizen en waan je jezelf in een andere tijd. De tijd van de Koloniën van Weldadigheid. Download de gratis podwalks app 'Het verhaal van Nederland' in de App Store of Play Store.

Alle uitzendingen en podwalks zijn te vinden op: hetverhaalvannederland.ntr.nl ➔

HET VERHAAL VAN VEENHUIZEN

Op de unieke, historische plek van de eerste proefkolonie in Frederiksoord is Museum De Proefkolonie gevestigd in het Huis van Weldadigheid. Dit nieuwe bezoekerscentrum vertelt het unieke verhaal van de Maatschappij van Weldadigheid, de plannen voor de oprichting van de Koloniën van Weldadigheid en het omringende cultuurlandschap van de vrije landbouwkoloniën.

Voor meer informatie [kijk hier](#)

BEZOEKERSCENTRA

In 1823 bouwde de Maatschappij van Weldadigheid in Veenhuizen drie dwanggestichten: een voor wezen, een voor bedelaars en een voor landlopers. In het Tweede Gesticht, het enige gebouw overgebleven uit deze periode, is nu het Nationaal Gevangenis­museum gevestigd.

Voor meer informatie [kijk hier](#)

ONZE TIPS VOOR DE KOLONIËN VAN WELDADIGHEID

1 Vlak naast de koepelkerk in Veenhuizen staat café-restaurant-theater Het Verenigingsgebouw, in een indrukwekkend Rijksmonument uit 1922, waar je kunt lunchen, dineren of simpelweg iets kunt drinken. Van de tap vloeit het bier van Maallust, dat een paar panden verderop wordt gebrouwen, in de schitterend gerestaureerde graanmaalderij op het Maallustcomplex.

Voor meer informatie [kijk hier](#)

2 In Veenhuizen kun je overnachten op unieke locaties. Zoals in hotel Bitter en Zoet, waar dienstwoningen uit het voormalige hospitaalcomplex zijn omgetoverd tot sfeervolle kamers en appartementen. Voor een overzicht van de mogelijkheden kijk je op www.veenhuizenboeit.nl

3 Maak een belevingstocht met de fluisterstille Elektrische Kolonie Express door Frederiksoord en omgeving. Onder leiding van een ervaren gids komt u langs alle highlights in de Koloniën van Weldadigheid en door het prachtige Sterrebos. Neem plaats en ga 200 jaar terug in de tijd. Geniet van het unieke verhaal dat hier nog altijd zichtbaar is. Voor meer informatie [kijk hier](#)

4 Beleef de theatrale luistertochten door de Koloniën van Weldadigheid. Niemand minder dan Philip Freriks en Suzanna Jansen nemen je mee door dit unieke UNESCO Werelderfgoed. Een indrukwekkende tijdreis waar je luistert naar gebeurtenissen uit de tijd van de Koloniën van Weldadigheid. Een audioguide, routekaart en informatief boekje voor deze Luister­tocht zijn verkrijgbaar bij Museum De Proefkolonie in Frederiksoord en het Nationaal gevangenis­museum in Veenhuizen. (vanaf 21 mei)

www.proefkolonie.nl

www.gevangenis­museum.nl

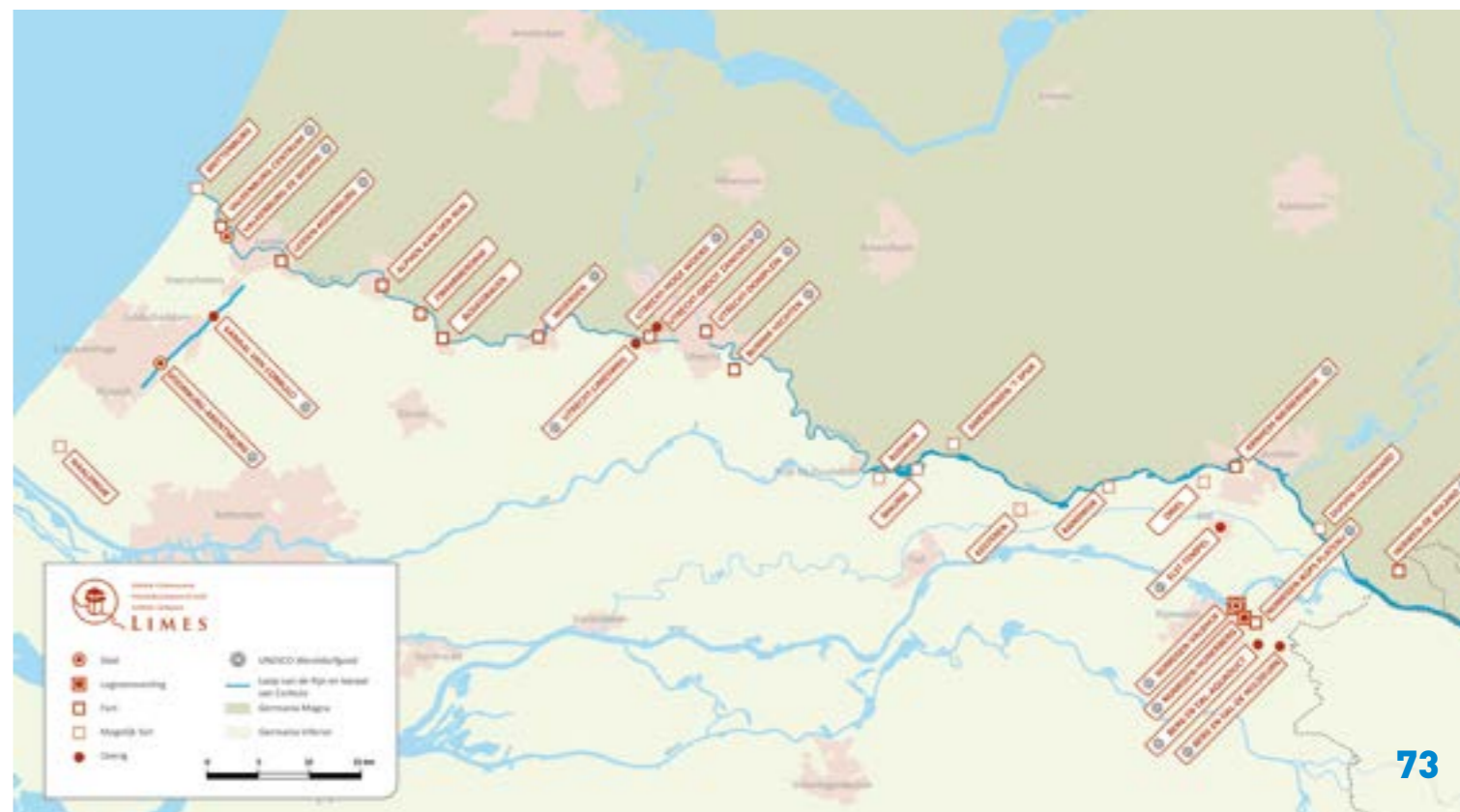
NEDER-GERMAANSE LIMES

GRENS VAN HET ROMEINSE RIJK

OP PAD

Een fietsroute dwars door Nederland langs de noordgrens van het vroegere Romeinse rijk. Of stap in de voetsporen van de Romeinen en ontdek het Romeinse Limespad (275km).

Kijk snel op de volgende pagina >>

- Archeologische bodemschatten
- Langs de Rijn van Nederland en Duitsland

LIMESROUTE

Deze fietsroute loopt tussen Katwijk aan zee en Berg en Dal. De bewegwijzerde route gaat dwars door Nederland en voert langs de noordgrens van het vroegere Romeinse rijk. De sporen hiervan liggen grotendeels verborgen in de bodem, maar zijn ook op veel plaatsen nog zichtbaar. De archeologische bodemschatten zijn te vinden in musea, themaparken en in het landschap. Langs de route liggen ook her en der Romeinse plattegronden en staan nagebouwde wachttorens.

[Meer informatie is hier te vinden](#)

Stap in de voetsporen van de Romeinen en ontdek het antwoord op de vraag: Waarom de Romeinen zo'n 2000 jaar geleden naar ons koude, natte land kwamen? Het Romeinse Limespad (275km) loopt langs de oude Rijn van Katwijk aan Zee tot aan Nijmegen. Je wandelt door steden, polders, over dijken en jaagpaden, langs forten en molens en door nieuwe natuur. Onze tip: bekijk onderweg de contouren van teruggevonden forten, of wandel door de resten van een Romeinse tempel. Bijzondere vondsten vind je in musea als het Rijkmuseum voor Oudheden in Leiden en Het Valkhof in Nijmegen.

[Meer informatie is hier te vinden](#)

ROMEINSE LIMESPAD

Vier eeuwen lang was Nijmegen de grootste en belangrijkste vestigingsplaats van de Romeinen in ons land. De talloze vondsten uit die tijd laten zien hoe militairen en burgers hier toen leefden. Hoogtepunten in het museum zijn de kalkstenen godenpijler uit het begin van de jaartelling, de gezichtshelmen uit de eerste eeuw en vele topstukken van kunstnijverheid uit Romeinse graven van de eerste tot de vierde eeuw.

www.museumhetvalkhof.nl

MUSEUM HET VALKHOF

ARCHEON

Ontdek hoe het was om te leven in de Romeinse tijd en ga op bezoek bij een 'Romeinse grensdorp' bij het Archeon: exerceer in het Romeins legioen, geniet van een Romeinse armmassage, maak een mooie fibula (Romeinse speld) en ontdek de Romeinse kruiden.

www.archeon.nl

MUSEUM HOGE WOERD

Bewonder hier het 2000 jaar oude Romeinse schip met zijn complete inventaris.

www.museumhogewoerd.nl

In de vaste tentoonstelling van dit museum 'Nederland in de Romeinse tijd' draait alles om de Lage Landen in de eerste vier eeuwen van onze jaartelling. Je ziet ruim 450 voorwerpen die te maken hebben met verhalen over forten, handel, strijd, religie en meer.

www.rmo.nl

RIJKSMUSEUM VAN OUDHEDEN

FIETSROUTE UNESCO WERELDERFGOED

In vijf dagen tijd fietste AD-journalist Jeroen Kreule in 2020, langs ons UNESCO Werelderfgoed in Nederland. Inmiddels is de route uitgebreid met het nieuwe Werelderfgoed dat er in 2021 bij kwam. Smeer je fietsketting en zorg voor een goede fietsbroek want deze route van bijna 900 kilometer gaat je zeker niet in de koude kleren zitten. En dat heeft niet alleen te maken met de afstand maar met name met de bijzondere afstapmomenten die uniek in de wereld zijn. Via onderstaande link kun je de route zelf fietsen en krijg je de knooppunten en/of GPX bestanden. In samenwerking met Fietsnetwerk.nl. Iets te veel uitdaging? Op de volgende pagina's staan 5 kortere routes.

[Fietsroute UNESCO Werelderfgoed op Fietsnetwerk.nl](https://www.fietsnetwerk.nl)

Met deze fietsroute (133km) sla je meerdere Werelderfgoed-vliegen in één klap! Van architectuur uit De Stijl tot vooroorlogse ruige forten en zelfs sporen van de Romeinen. Breng het bijzondere Rietveld Schröderhuis een bezoekje. En pak weer de fiets en ga via het open landschap van de Hollandse Waterlinies met robuuste forten en ingenieuze waterwerken naar Muiden. Verruil je fiets voor de boot naar Pampus om alles te ontdekken over UNESCO Werelderfgoed Hollandse Waterlinies. Rondom Woerden en in Utrecht voert deze fietsroute je ook langs de sporen van de Romeinen. Ontdek Romeinse vondsten uit de omgeving, bekijk een oud Romeins-schip of daal af tussen de resten van een Romeinse castellum in DOMunder.

[Je vindt de route hier](#) ➤

ROUTE 1 RIETVELD SCHRÖDERHUIS, HOLLANDSE WATERLINIES EN NEDER-GERMAANSE LIMES

VAN NELLEFABRIEK

ROUTE 2 VAN NELLEFABRIEK EN KINDERDIJK

De twee UNESCO Werelderfgoed afstapmomenten op deze fietsroute (55km) liggen bijna letterlijk en figuurlijk tegenover elkaar. Aan de ene kant vind je het beroemde Molencomplex Kinderdijk-Elshout, met haar 19 molens als klassiek symbool van Nederland en onze eeuwige strijd tegen het water. Aan de andere kant staat wat ooit de modernste fabriek van Nederland en de eerste daglichtfabriek van Europa was. Zoals Jan die deze tocht fietste zegt: 'Wat een geweldig mooie route, veel verscheidenheid in omgeving. Prima aangegeven en voldoende plekken om af te stappen. Echt een aanrader.'

[Je vindt de route hier](#) ➤

Tijdens deze fietsroute (136) fiets je langs het UNESCO Werelderfgoed Schokland en omgeving en de Koloniën van Weldadigheid. Ontdek wat Schokland en de koloniën zo bijzonder maakt. Fiets over het nieuwe land wat ooit Zuiderzee was en over het eiland dat nu op het droge staat. En ontdek de historie van deze omgeving die wel tien duizend jaar terug gaat. Neem vervolgens in Frederiksoord een kijkje bij Museum De Proefkolonie. Hier ontdek je hoe de eerste kolonie van Weldadigheid is ontstaan, maar ook waarom deze geschiedenis zolang verborgen is gebleven. Meer zien van de Koloniën van Weldadigheid? Breid je fietsroute met ongeveer 60 kilometer uit en bezoek het Nationaal Gevangensmuseum.

[Je vindt de route hier](#) ➔

ROUTE 3 SCHOKLAND EN DE KOLONIËN VAN WELDADIGHEID

Eén route (93km) met twee locaties die op de UNESCO Werelderfgoedlijst staan: Werelderfgoed Droogmakerij de Beemster & Werelderfgoed Grachtengordel van Amsterdam. De Grachtengordel is ontzettend groot, zo'n 198 hectare. Tijdens deze fietsroute geniet je op verschillende plekken van dit pareltje. Bij Werelderfgoed Droogmakerij de Beemster vind je veel landbouwgrond, windmolens, koeien en boerderijen. Een fietsroute met de drukte van de grote stad en de rust van polder; heerlijk!

[Je vindt de route hier](#) ➔

ROUTE 4 BEEMSTER EN GRACHTENGORDEL

IR. D.F. WOU DAGEMAAL

Deze fietsroute (133km) brengt jou onder andere langs UNESCO Werelderfgoed Ir. D.F. Woudagemaal en Waddenzee. Het Ir. D.F. Woudagemaal is het grootste nog werkende stoomgemaal in de wereld, absoluut een aanrader om even te bezoeken! Dankzij dit Werelderfgoed hebben de Friezen hier droge voeten. De Waddenzee is alles behalve droog, maar ook zeker een bezoekje waard. Nergens in de wereld kom je zo'n uitgestrekt en veranderlijk gebied tegen als hier. Stap op de fiets en geniet van alle historie en natuur op deze route.

[Je vindt de route hier](#) ➤

ROUTE 5 IR. D.F. Woudagemaal EN WADDENZEE

In samenwerking met Fietsnetwerk.nl zijn er diverse fietsroutes langs ons Werelderfgoed in Nederland gemaakt, waaronder de lange afstandsroute 'fietsroute UNESCO Werelderfgoed'.

[Via deze link](#) ➤ kun je de route zelf fietsen en krijg je de knooppunten en /of GPX bestanden.

in samenwerking met: [Fietsnetwerk.nl](#) ➤

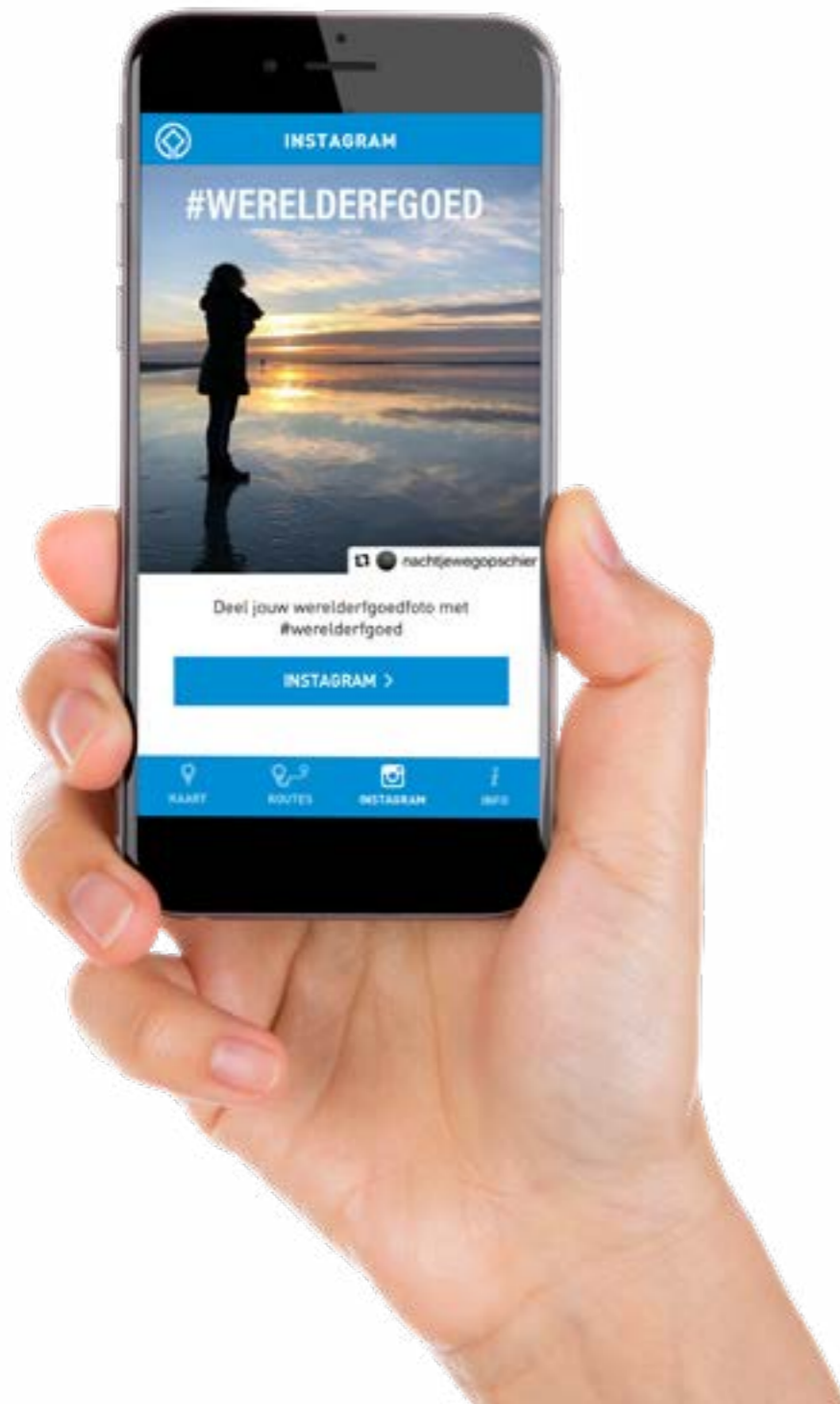
WERELDERFGOED WANDELINGEN

Voor elk UNESCO Werelderfgoed in ons Koninkrijk komt er een Werelderfgoed-wandeling beschikbaar. Wandelingen die samengesteld zijn door Trage Tochten en daarom zo veel mogelijk onverhard zijn. Een volledig actueel overzicht is vanaf juli 2022 te vinden via deze links:

www.wandelzoekpagina.nl

www.werelderfgoed.nl

DEEL JOUW WERELDERFGOEDFOTO #WERELDERFGOED

COLOFON

Fiets & Wandel is een uitgave van
Stichting Werelderfgoed Nederland

Redactie

Debby Gerritsen en Iris Georgiades

Eindredactie

Petra Gout

Vormgeving

Vincent Smits

Fotografie

De foto's en overige beelden zijn voornamelijk aangeleverd door het desbetreffende Werelderfgoed of verkregen uit het archief van Stichting Werelderfgoed Nederland. We hebben hieronder zoveel mogelijk de fotografen genoemd. Wanneer u denkt dat een fotograaf niet genoemd wordt, dan verzoeken wij u dit per e-mail naar info@werelderfgoed.nl kenbaar te maken. Dan voegen we de naam toe.

Lijst van fotografen

Nanette de Jong, Ronald Tilleman, Petra Gout, Anita Boes, Pexels Charlotte May, De Streken van Van Boven, Bakkerij Hendrik Schaap, Martin van Lokven, Wandelnet, Mike Bink, Wiebe de Jager, Debby Gerritsen, Bed & Bike Curaçao, Sonja Hijlkema, Fietsvlogger, Piet Douma, Marianne Slot, Edgar van Riessen, Marleen Annema, Holland Boven Amsterdam, Frisia Coast Trail, Mijke Bos, Wadopera, Jurjen Veenman, Marcel van Kammen, Jonathan Andrew, Cecile Obertop, Hes van Huizen, Edwin van Eis, Springsnow, Maartje Jaquet (iepenstad), Bakkriebels, Chabot Museum, Eva van der Craats, Jeroen Kreule, Bertel Kolthof, Joris Koster en Remco van den Bogerd.

Overig beeldmateriaal

• Foto's tijdlijn pag 8/9
unesco.org, unesco.nl, foto Notre Dame:
LeLaisserPasserA38 CC BY-SA 4.0

• Illustratie pagina's 80,83 en 85:
BSGStudio (all-free-download.com)

• Foto telefoon pagina 88:
jannoon028 (www.freepik.com)

Partners Stichting Werelderfgoed Nederland

De diverse Werelderfgoedlocaties in het Koninkrijk der Nederlanden en de bezoekerscentra, Rijksdienst voor Cultureel Erfgoed, Nederlandse UNESCO Commissie, NBTC, Fietsnetwerk.

Contact

Stichting Werelderfgoed Nederland
Gebouw De Bazel
Postbus 10718
1001 ES Amsterdam
+31 (0)20-2514995

info@werelderfgoed.nl

Voor meer informatie over de stichting kijk op:

www.werelderfgoed.nl

unesco

Werelderfgoed